

PŘÍPADOVÁ STUDIE

Zástupci slovenského audiovizuálního průmyslu nastartovali debatu o spravedlivém odměňování umělců a autorů

Tuto případovou studii připravila obecně prospěšná společnost Glopolis, aby v ní popsala nejdůležitější změnu, které dosáhla síť neziskových organizací v programu Stronger Roots. Síť obdržela na svůj projekt grant ve výši 13 000 eur a 32 hodin podpory pro rozvoj svých kapacit.

Síť

Asociácia nezávislých producentov

Země

Slovensko

Období, ve kterém se změna odehrála

září 2020 – prosinec 2021

Nejvýznamnější změna, které sít' dosáhla

Jako všechny členské státy Evropské unie i Slovensko stálo před úkolem převést do svého právního systému Směrnici EU o autorském právu. Předtím, než Ministerstvo kultury připravilo zákon ke schválení parlamentem, **odborná veřejnost diskutovala o otázkách směrnice.**

V minulosti se řešily jen nárazově – při změně legislativy nebo v pandemii Covid-19, kdy se **finanční ohodnocení umělců a autorů** ukázalo jako velmi **výbušné téma.**

Na Slovensku se tehdy zvedla velká vlna nenávisti vůči umělcům jakožto privilegované elitě poté, co pro ně vláda vyhlásila kompenzace. I proto bylo třeba téma konečně začít systematicky řešit a **obrousit hrany u profesních skupin.**

Asociace nezávislých producentů díky podpoře programu Stronger Roots vytvořila **platformu pro kontinuální dialog** mezi různorodými aktéry, kterých se Směrnice dotýká – autory, kolektivními správci autorských práv, umělci, vydavateli, producenty a provozovateli vysílání.

Primárním cílem bylo **nalézt dohodu** o novém modelu odměňování autorů a umělců. Ukázalo se však, že není reálné najít jedno řešení, které by uspokojilo všechny. Organizace kolektivní správy připravily pro Ministerstvo vlastní návrh, zatímco ostatní členové platformy společně vytvořili jiný návrh.

14

účastníků nové platformy pro autorská práva v audiovizí a médiích

5

setkání

10

hodin diskusí

100

účastníků diskuse

Jak projekt přispěl ke změně

Asociace zorganizovala sérii diskusních setkání vedených zkušenými facilitátory. To pomohlo všem **uvědomit si, že rozdíly mezi nimi jsou větší, než předpokládali**, a to jak co se týče znalostí a potřeb jednotlivých aktérů, tak co se týče možností řešení. Producenti například automaticky předpokládali, že ochranné autorské svazy ví, jak přesně probíhá výroba filmu a že je při ní nutné respektovat mezinárodní závazky, principy fungování prodeje na Slovensku apod. Nenapadlo je, že to tak není. A stejně tak z druhé strany producenti nerozumí třeba fungování ochranných svazů mezi sebou.

I přes tyto rozdíly Asociace posunula odbornou debatu dopředu. Přinesla nový pohled na to, jak diskusi vést a **jak**

“Naším cílem není to, abychom měli všichni stejné názory. Chceme vést debatu tak, abychom hledali řešení, které se odvíjí od odlišných názorů a na kterém se všichni shodnou.”

Slavomíra Salajová, PubRes

se alespoň přiblížit společnému řešení problému, na který mají zúčastněné strany odlišné názory.

Díky **profesionálně vedenému, systematickému dialogu** většina zúčastněných pochopila, že nalézt uspokojivé řešení se jim nepodaří, pokud nebudou znát problematiku i z pohledu ostatních. Všichni také uznali, že **je nutné dál pokračovat v dialogu** a společně

hledat řešení – jak dosáhnout skutečně spravedlivého odměňování umělců a autorů.

Zástupce organizace kolektivní správy autorských práv k tomu dodává: *“Chci ocenit Asociaci, že iniciovali dialog. Zoufale chyběl. Zjistili jsme, že jsme od sebe názorově daleko. S výsledkem nejsme spokojeni, ale dialog nyní chceme vést kontinuálně. Teď je to na nás.”*

Proč je změna důležitá

Diskuse odkryly problémy, o kterých zástupci profesních organizací do té doby ani nevěděli. Pokud by diskuse neproběhly, jen by se setkali, podebatovali a pohádali o tom, jak problém odměňování umělců a autorů řešit. Ale neměli by možnost systémově diskutovat a **pochopit názorová východiska a pozice ostatních.**

První setkání účastníků platformy pro autorská práva v audiovizí a médiích.
Foto: Asociácia nezávislých producentov

STRONGER
OTS

| Nadace OSF

) (glopolis

Program Stronger Roots je společně implementován konsorciem Nadací OSF v Praze a Bratislavě, maďarskou Nadací NIOK a obecně prospěšnou společností Glopolis. Cílem programu je posílit odolnost neziskového sektoru v České republice, na Slovensku a v Maďarsku a navýšit jeho sociálního kapitál prostřednictvím zapojení do komunit, ve kterých neziskové organizace působí. V rámci programu vznikl koncept transversální spolupráce, který byl následně testován na 9 sítích neziskových organizací.

Glopolis je analytické a síťovací centrum s 18 lety zkušeností z výzkumu, vzdělávání, sledování a vyjednávání o veřejných politikách a koordinace v neziskovém sektoru na národní úrovni, ve střední a východní Evropě a v Evropské unii. Glopolis prosazuje a rozvíjí koncept transversální spolupráce, která posiluje odolnost neziskových organizací a přispívá k udržitelné demokracii. Proto hledá a rozšiřuje pole sdílených aspirací neziskových organizací, státních úředníků, politiků a firem a zapojuje je do řešení společenských výzev.